

Шуляр Альона

канд. с-г. наук, старший викладач кафедри
Житомирський національний агроекологічний університет
Житомир, Україна

МОНІТОРИНГ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ТА ВИЯВЛЕННЯ ШЛЯХІВ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Стратегічною галуззю тваринництва нашої держави, що визначає продовольчу безпеку, якість харчування населення та має високий експортний потенціал, є молочне скотарство. Галузь молочного скотарства наразі знаходиться у кризовому стані, та, незважаючи на це, є господарства, які успішно працюють в даних умовах, отримують високі надої, збільшують поголів'я тварин, використовуючи сучасні досягнення науки і техніки, удосконалюючи технологічні процеси [1, 2, 5].

Молочна продуктивність – основна селекційна ознака корів молочних порід, яка детермінується не лише великою кількістю генів, але й не менше умовами зовнішнього середовища [3, 4].

Метою наших досліджень була оцінка молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи та шляхи її удосконалення в умовах ДП ДГ «Нова перемога» Любарського району Житомирської області. Для досягнення цієї мети поставлено завдання вивчити у корів української чорно-рябої молочної породи у розрізі лактацій вплив на молочну продуктивність: генотипових факторів (за умовною часткою кровності голштинської породи, часткою впливу (η^2) генотипу на молочну продуктивність); паратипових факторів (за віком першого отелення, тривалістю сухостійного, сервіс- і міжотельного періодів, часткою їх впливу (η^2) на молочну продуктивність).

У результаті проведених досліджень встановлено, що у корів зазначеної породи з віком спостерігалися зміни показників молочної продуктивності. Так, надій корів, кількість молочного жиру, молочного білка та їх сумарна кількість поступово зростали при одночасному зниженні у молоці вмісту жиру і білка.

Зі збільшенням умовної частки спадковості голштинської породи надій корів-первісток, корів за I, II, III та найвищу лактації поступово зростав, спостерігалася тенденція до одночасного погіршення жирно- та білковомолочності.

Проведений нами дисперсійний аналіз показав, що частка впливу генотипу на молочну продуктивність корів була значною. Встановлено, що вплив генотипу корів на їх надій залежно від лактації складав 6,09-12,77, на вміст жиру в молоці – 12,06-18,88 і на кількість молочного жиру – 8,02-15,01 %.

Залежно від лактації тривалість сухостійного періоду знаходилася в межах $71,3 \pm 1,25$ – $78,6 \pm 1,50$, сервіс-періоду – в межах $114,2 \pm 3,09$ – $128,7 \pm 3,23$ та міжотельного періоду – в межах $405,2 \pm 3,22$ – $418,5 \pm 3,15$ дні, що перевищує оптимальні параметри. Встановлена залежність молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи від віку першого отелення, тривалості сухостійного, сервісного та міжотельного періодів. Так, найвищі надої були у корів з віком першого отелення 801-900 днів, за тривалості сухостійного періоду 66-75 днів, сервіс-періоду – 141 і більше днів, міжотельного періоду – 426 днів і більше.

Встановлена частка впливу тривалості сухостійного, сервіс- та міжотельного періодів на молочну продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи. Залежно від лактації частка впливу тривалості сухостійного періоду на надій становила

18,62-24,66, на вміст жиру в молоці – 15,49-25,54 та на кількість молочного жиру – 18,24-27,31 %, а частка впливу тривалості сервіс-періоду на ці ж показники складала відповідно 30,01-38,02, 29,16-35,75 і 30,02-35,62 % та тривалості міжотельного періоду на ці ж показники – 27,77-32,28, 27,46-31,15 і 27,67-33,44 %.

Для ефективного ведення галузі молочного скотарства в умовах ДП ДГ «Нова Перемога» Любарського району Житомирської області доцільно враховувати залежність молочної продуктивності від паратипових факторів (віку першого отелення, тривалості сухостійного, сервіс- та міжотельного періодів), оскільки встановлена значна частка їх впливу на продуктивні ознаки корів української чорно-рябої молочної породи; використовувати корів більшу кількість лактацій, оскільки з віком (зростанням лактацій) надій корів та сумарна кількість молочних жиру і білка поступово зростали; орієнтуватися на розведення висококрровних за умовною часткою спадковості голштинської породи корів, від яких отримано найбільше чистого прибутку за найвищого рівня рентабельності.

Список використаних джерел

1. Димчук А. В., Германюк О. А., Юрковська С. П. Прибуткове молочне скотарство. Зоотехнічна наука : історія, проблеми, перспективи : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 травня 2017 року) / Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Золейко Д. Г., 2017. С. 35–36.
2. Молочне скотарство: курс на ефективність. URL : <https://propozitsiya.com/ua/molochne-skotarstvo-kurs-na-efektivnist> (дата звернення 17.02.2019 р.).
3. Пелехатий М. С., Шуляр А. Л. Динаміка господарського використання та прижиттєвої продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2018. Вип. 2 (34). С. 71–77.
4. Полупан, Ю. Перспективи порідного удосконалення молочного скотарства. *Пропозиція*. 2011. № 24(223). С. 153–158.
5. Ткачук В. П., Шуляр Альона Л., Шуляр Аліна Л. Оцінка впливу генотипових та паратипових факторів на молочну продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи. *Біологія тварин*. 2016. Т. 18, № 4. С. 193–194.

